

FOGADÓ

ORSZÁGOS VENDÉGLŐS SZAKKÖZLÖNY.

A MAGYAR FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉSZIPAR, A BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ERDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

Hivatalos szaklapja:

Az „Országos Vendéglős Egyesületnek”, a „Székesfehérvári Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulatának”, a Szabadszabai, Tolnai vármegyei, Kassai, Erzsébetfalvai, Brassó megyei, Csepeli, Sárar és vidéki, Pécs-Baranyai, Kispetszentlőrinci, Németújvári, Léva vidéki, Szatmármegyei, Zombori, Nemescsésa és vidéki, Hunyadvármegyei, Csongrádvármegyei, Sopronaljai vidéki, Sáros megyei, Budak és környékei, Érsekújvár és vidéki, Ceglédi, Marosvásárhely és Marostorda-megyei, Mezőtur-, Turkeve és Dévaványai fogadós (szállodások) vendéglős, kocsmáros és kávé iparai szakok illetve egyleteknek; az Aradi pincészség és eh. egylet és több jelentősen pincés-asztaltársaságának és községi vendéglős-csoportjának.

ELŐFIZETES: Egy évre 12, fél évre 6 K.
LAPMEGJELENÉS: 1-én és 15 -én.

Szerkesztő és lapfőnöke: LŐR GYÓZÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VIII., GYULAI PÁL U. 9.

Sorról-sorra.

Olcsó vendéglői étkezés.

A mai „Fogadóban” egy olyan cikk közölődik, amely a vendéglői olcsó étkezésnek mutatja meg az irányát. Olcsó táplálkozás, olcsó vendéglői étkezés, hej, de nagy kérdés ez, kiváltképpen a mostani drága világban, amikor a legutolsó élelmicikkek is ötszörös az ára. Éppen azért, aki ezt a kérdést megoldaná, vagy aki csak eszmét is szolgáltatna a kérdés megoldásához, nagyobb dolgot követne el, mint az a tábornok, aki Kovnót vagy Vilnát bevette. És a mi cikkünk ennek a kérdésnek a megoldására vállalkozik. Ugy tudniillik, hogy a mostani étlap szerinti étkezés helyett a „teríték” rendszernek (kouvert-rendszer) a bevezetését ajánlja, mely esetben nagy megtakarítás lehetne elérni a húsnál, a főzéshez szükséges egyéb anyagoknál, a munkaerők alkalmazásánál és más egyebütt. Az ilyen megtakarítások aztán nagy mértékben csökkentenék az ételk árakat.

Valahogyan így gondolta annak a fejtő kérdésnek a megoldását a közlemény írója, aki kölönben maga is vendéglős s minthogy a mozgósítástól kezdve a roppant nagy területet elfoglaló háborúnak is személyes szereplője, eléggé bő tapasztalatai vannak és a cikkben foglaltak ezekből is nagy figyelmet érdemelnek. Más kérdés aztán, hogy meghallgatásra talál-e javaslata? Nekünk eziránt nagy kétségünk van.

A mi konyhai és főzési rendszerünk ugyanis egészen más, mint más nemzeteké s ennél fogva az új étkezési rendszert is másként kellene alkalmazni. Így mindenekelőtt két-háromféle árszabású „teríték” volna szükséges megállapítani. Be kellene vezetni az 1 kor. 50 filléres, a 2 kor. 50 filléres és az 5 vagy 6 koronás „teríték” és pedig oly számítással, hogy mennyiség dolgában az olcsóbb fogás se igen különbözök a drágábbiktól. Továbbá szabályul kellene fölláttítani, hogy akinek a napi tézta nem izlik, ahelyett más tézta-félét vagy sajtot kaphasson. A kérdés-

nek ez a része amilyen kicsiségnek tetsző, épp oly fontos és ezt leginkább ott lehetett tapasztalni, ahol a hasonló rendszerű étkezést bevezetni akarták s a törekvés megvalósítását, az ilyen kicsiségek hiúsították meg. Ha pedig — ezenfelül — az egyéb itt nem említett „kicsinységeket” is számításba akarjuk venni, végeredményként az lenne a megállapítás, hogy a teríték-rendszer bevezetésével sem a vendéglősök, sem a vendégek nem nyernének.

A leghelyesebb és célravezetőbb ennél a kérdésnél az, amit az „Olcsó táplálkozás és a magyar-konyha” című sorozatos cikkünk juttat kifejezésre és ajánl követésre. Ugy t. i. hogy 15—20 féle sült helyett adjunk 3—4 sültet, egy-két aprólékféléből készült ételt, kétféle főzelék és téztafélélt és ezeket — de különösen az utóbbiaknak — az elkészítésére kitűnő gondot fordítsunk és úgy készítsük el, amint azt a jó magyar konyhán szokták. Ha ezenkívül a hozzávalók — az u. n. körezetek — elkészítésére is súlyt fektetünk, hogy a kisebb adagu sültetk ezekkel pótolhassuk, így is elérhetjük célunkat, sőt az olcsóbb vendéglői étkezés kérdését a legjobban csakis így valósíthatjuk meg.

Mindezen kívül van még egy ok, ami az „olcsóbb-étkezés” terve ellen szól. Szerintünk amíg a zsirnák 8—9 korona és a főbb húsoknak szintén majd ennyi a beszerzési ára, addig a vendéglői étkezést nem igen lehet olcsóbbá tenni.

A bor ára.

Tudósítások az idei termésről.

— Szüret előtt. —

Lassan lassan — és a háboru alatt immár másodszer — elérkeztünk a szőlőérés idejéhez. Érnek, telnek a bogyók és mindjobban duzzadoznak a fürtök, amelyek ha nem is a legbusásabban, de azért eléggé jól fizetnek a termelő-gazdának.

Az idei termés, mint az a különböző híradásokból és jelentésekből kitűnik, a

TARTALOM:

Sorról-sorra.
A bor ára.
Hogyan tetsződik olcsóbbá a vendéglői étkezés. (Keszey V.)
Kis-Szótár.
A magyar termékek védelme.
Sarajevói levelek.
Különféle Közlemények.
50 éves fog ut. (Lohermayer J.)
Hasznos Tudnivalók. Nyílt-ér.
Uzleti híreink. — Egyről-másról. Házavatas. (Oláh G.)
Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.
Kortyántó. Bordiál (Dinnyes A.)

ORSZÁGOS VENDÉGLŐS EGYESÜLET.

Hivatalos helyiség: VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3—6 óráig.

Főhívas és értesítés. Főhívatnak azon vidéki vendéglősök és kocsmárosok, akik az „Országos Vendéglős Egyesület”-nek még nem tagjai, hogy lépjenek be és belépésüket jelentsék be. Bejelentésük után megküldjük az alapszabályokat. Bérleti díj: 2 korona. Évi tagdíj: 4 korona. Az „O. V. Egyesület” tagjainak szakkönyvekben tájékoztatást és esetleg jogtanácsot díjtalan nyújt, ha az iróházhoz fordul. Ilyen esetekben a levéllet válaszbelég mellékelendő. — Az elnökség.

SZEKESFŐVÁROSI VENDÉGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA.

Hivatalos helyisége: VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3—6 óráig.

Jogtanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az íránt az ipartársulat iróházához fordul.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” útján közölhető.

BLŐFIZETÉSEK.

A „Fogadó”-ra előfizethető a kiadóhivatalban vagy postai úton. Előfizetési díj: egy évre 12 korona, fél évre 6 korona. Az előfizetést lehetőleg évre vagy fél évre eszközöljük a t. kartársak.

Uj előfizetőik, akik önként jelentkeznek és legalább egy évi előfizetési díjat, vagyis 12 koronát küldenek be, a „Vendéglősök Naptára”-nak (fontos szakkönyv) két régebbi és különböző évfolyamát kapták díjtalanul és portmentesen.

A régi előfizetőik közül azok, akik az előfizetéssel hátralelőben vannak, kéretnek, hogy az elmaradt díjakat egyenlítsék ki, illetve küldjék be a kiadóhivatalnak.

„Fogadó” kiadóhivatala, Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9.

„FOGADÓ NYOMDA ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT”

BUDAPEST-VIII-KERÜLET
SZENTKIRALYI-UTCA 34.

Távbeszélő: JÓZSEF 39-70
(Telefon)

Vendéglői és kávéházi nyomtatványok nagy raktára. A legszebb és izlelősebb kivételben készülnek: folyóiratok, árjegyzékek, társulati és egyleti évi jelentések, közgyűlési meghívók és az összes fogadói, vendéglői és kávéházi nyomtatványok u. m.: étlapok, borjegyzékek, konyha-, sőtés és kávéházi ívek, asztalkártyák, bérletfüzetek, szobajelentések stb. □ □ □

közepesen jóval fölül áll, míg a tavalyihoz képest valóságos bőtermést jelent. De minőség szempontjából is jobb lett, következésképpen az idei termés minden tekintetben és eléggé jól beütött. Azt lehet hinni, hogy a termésmennyiséggel arányban lesznek az árak, vagyis az új bor ára, annak megfelelően fog kialakulni. Ez azonban korai, hogy ne mondjuk, téves hiedelem. Az új bor árát már most, amikor a szüretet még el sem kezdték, megegyezően olyan magasan emlegetik, mint a tavalyi volt. Ugyancsak hasonló magasra emelkedett a múlt évről visszamaradt borok ára is, noha pedig a tavalyi termés legnagyobb részét, kevésbé se lehet illetni a „jóminőségű” jelzővel. Ezeknek az igazolására mindenképp el kell iktatni a földművelésügyi minisztérium két utóbbi hivatalos jelentését, amelyekből fentiekben kívül még az is kiténik, hogy egyes kerületekben a termelői pincéiben lévő borok ára egyik hónapról a másikra, jó tíz %-al emelkedett. Mi lesz később, ha az árak a szüret előtti időben is ily ugrás-szerűen mennek föl. Bár ugyan az is lehet, hogy ez csak amolyan mesterséges előkészítés a további ármegeállításra nézve, amit épp ez okból is ajánlatos figyelembe tartani.

Az említett hivatalos jelentéseket — és pedig először a júliusban és azután az augusztus hónap utolján kiadott jelentést — itt alább közöljük.

Budapesti kerület. A több helyen zivataros és esős időjárás következtében legfeljebb csak középtermés várható. Az 1914. évi bor ára hl.-ként 50—70 korona, az ó-bor 50—90 korona.

Szekszárdi kerület. A peronoszpóra és a szőlőmoly az eddig mutatkozott termés nagy részét tönkretette. Ennek folytán közepes s több helyen rossz termésre van kilátás. A termelőknél kevés borkészlet van. Gyengébb asztali borért 60 kor., jobb minőségű borokért 70—80 koronát kérnek hl.-ként.

Pécsi kerület. Közepes, sok helyen gyenge termés várható. Asztali borért 60—70 koronát, jobb minőségű borért 75—90 koronát kérnek a gazdák.

Tapolcai kerület. A szőlők fejlődése kielégítő. Jó középtermés várható. A bor ára 50—70 kor. hl.-ként.

Soproni kerület. A szőlők fejlődése, kivált az esőzések után buja; nagy átlagban bő termés ígérkezik. A bor ára 70—100 kor.

Pozsonyi kerület. A szőlők jól fejlődnek, de peronoszpóra kezd mutatkozni, mely valószínűleg az eddigi bő termés egy részét tönkre fogja tenni. A bor ára 70—90 kor. közt mozog.

Balassagyarmati kerület. Bő termés várható. A borkészlet igen kevés, ára hl.-ként 60—120 kor.

Tarcali kerület. A szőlők állapota kitünő. **Miskolci kerület.** A szőlők állapota jó. Közepes termés várható. A tavalyi bor ára 80—100 kor.

Egri kerület. Az időjárás a szőlők fejlődésének nagyon kedvez. Általában jó termésre van kilátás, némely vidéken bőtermésre is számítanak. A borkészlet csekély. Az árak jók. A fehér bor ára 60—80, új siller 60—70, ó-fehér bor 80—100 kor. Vörös borál figyelembevehető készlet nincs.

Beregszászi kerület. A szőlők kedvezően

fejlődnek. Régebbi borkészlet nincsen. Tavalyi bor ára 80 kor.

Szatmári kerület. Gyakori esőzéssel a peronoszpóra és szórványosan a lisztharmat is mutatkozik. Kár ezideig nincsen.

Bihardíószegi kerület. Ez idő szerint jó minőségű termésre van kilátás. Még sok eladatlan bor van; ára 50—70 kor.

Fehértemplomi kerület. A nagy munkáshiány miatt tartani lehet attól, hogy az igen szépnek ígérkező termés nagy része elpusztul; sok szőlő gazos és kötözelen. Borkészlet csekély, ára 60—70—80 kor.

Nagyenyedi kerület. Jó középtermés várható. Tavalyi borok ára 70—100 kor.

Dicsőszentmártoni kerület. Ez idő szerint jó közepes termésre van kilátás.

Marosvásárhelyi kerület. A szőlő fejlődése igen szép. Eladó bor kevés van, ára hl.-ként 70—80 kor.

Budapesti kerület. Az utóbbi hideg napok a szőlő fejlődésére jó hatással voltak. Mustért 60—70 koronát kínálnak; az eladók még jobb árt remélve, tartózkodnak az eladástól.

Tapolcai kerület. Az időjárás a fejlődésre kedvezőtlen volt. Gyenge közepes termés várható. Must eladások 60—70 koronával már előfordultak.

Soproni kerület. A szőlők érése igen előrehaladt. A mennyiben meleg, napos idő következnék, úgy minőségre jó, mennyiségre bő termés várható.

Pozsonyi kerület. Középmínőségű és mennyiségű termés várható.

Balassagyarmati kerület. A peronoszpóra igen nagy kárt okozott. Általánosnak mondható a rothadás is. A bor ára hl.-ként 70—120 kor.

Miskolci kerület. Hegyszőlőkben a termés kilátások kedvezőek. Minőség tekintetében is jó borra van kilátás.

Egri kerület. A változó augusztusi időjárás a szőlők fejlődését hátráltatta. A hegyi szőlőkben úgy mennyiségre, mint minőségre nézve közepes termés várható. Az új borra kötés még alig történt.

Tarcali kerület. Ha rövidesen száraz idő nem lesz, úgy a termés nagy kárt fog szenvedni. Bort forgalom nagyon élénk. Az árak rohamosan drágulnak.

Beregszászi kerület. Bereg és Ung vármegyékben az érés kielégítő. Közepes mennyiséggel, jó minőségű bor várható. Szabolcs vármegyében a minőség és mennyiség gyengének ígérkezik. Must iránt élénk a kereslet; történetek kötések is hl.-ként 60—80 kor.-val.

Szatmári kerület. A nyírségi homoki szőlőkben gyenge, a kerület hegyvidékein jó közép-termésre van kilátás.

Bihardíószegi kerület. Gyenge termésre van kilátás. Az új- és ó-bor ára 70—90 kor.

Az utóbbi jelentés az augusztus végi esőzés után lett kiadva, így okkal tétellezte föl egyes helyeken a közepes termést. Az ezt követő szeptemberi időjárás azonban aránylag nagyon szépnek mondható s ez valószínűleg sokat javított a gyenge termést mutató szőlőkön, míg a jónak és közepesnek ígérkező termést hatványozottan emelte.

Visonta és Mátraalján és kiváltképpen az ismert „Visontai és mátrahegyaljai szőlőtelepek borértékesítő r.-társaság” gondozott szőlőterületein — mint ottani tudósírónk írja — kitünő minőségű bort

ígér a termés. Innen különben a pompás minőségű csemege szőlőt is nagy mennyiségben szállítottak el.

Mór és vidékéről **Stoffer Mihály**, az ismert móri vendéglős és bortermelő a következő tudósítást küldte:

Mór, 1915. szept. 16.

Mór-vidéken az idén elég szép termésre van kilátás. A kereslet már is igen nagy; az ó-borokat csaknem mind összevásárolták egy hónap leforgása alatt. A szüret általánosan október 4-én kezdődik. Az idei szüret a férfi munkaerő és az igás-állatok hiánya folytán jóval tovább fog tartani az előző évi szüreténél. Termés minőségünk jónak ígérkezik, de a mennyiség gyenge, közepes. Az össztermés 40—45 ezer hektoliterre becsülhető. Egyszer volt már 150.000 hektoliteres termésünk s ezt a mennyiséget ha nem is értük el, de jól megközelíthetünk volna, ha t. i. nincsen háború és ennek következtében nem hiányoznak a szükséges munkaerők, a kék-kő s a szőlő megvédésére szükséges egyéb övszerek. — A must ára 70—80 fill. Az ó-bort lit.-kint 90 fill. 1 koronáért vásárolják a termelőktől.

Az újabb hivatalos jelentést, az idei szőlő- és bortermésről, most a napokban adták ki. A jelentés ezúttal az árakról nem szól, de az mindjárt kiténik belőle, hogy a gazdák *tartják az árut*, vagyis a minél nagyobb árak reményében — tartózkodnak az eladástól. Szóval, az a bizonyos — és már nem ösmeretlen — jelszó, hogy: *tartani kell a termést!* — megint ki van adva. Hát csak tartásik, de jól vigyázzanak a termelők, hogy úgy ne járjanak, mint az előző években, amikor arra sokan, alaposan ráízelttek. Az ilyen eljárásnak ugyanis az szokott a következménye lenni, hogy aki nincs nagyon ráutalva, nem vesz bort szüretkor, hanem elhalasztja a vásárt jobb és alkalmasabb időkre, amikor a forráson és erjedésen tulesett bort a mostaninál, jóval előnyösebb áron szerezheti be.

Csak magyarul.

Fogadót, vendéglőt vagy kávéházat ha létesítünk (nyitunk), csak magyaros hangzású címmel lássuk el, vagy a saját nevünk „cimen” vezessük. Fogadói (szállodai) üzletnél ne a „szálloda” szót, hanem a „fogadó” szót alkalmazzuk, mert a „szálloda” nem magyaros, (az „Einkehrwirtschaft”-ből származik.) — „Beszálló-vendéglő” helyett a magyar nótában is megörökített szép „Vendéglőfogadó” szót használjunk. **Étlápirásnál** étlápírók és étbordók ne használjanak idegen. pl. francia és angol ételneveket. Csak magyarul írjanak. A magyar becsült éa önértet teszi a mai időkben minden magyarnak kötelességévé, hogy: csak magyarul gondolkozzon és cselekedjen.

A magyar nyelv tisztasága szempontjából csak c irandó. Cz (ceze) betűt se névben, se más szóban ne írjon senki.

Hogyan tehetjük olcsóbbá a vendéglői étkezést.

— Kartársaim figyelmébe. —

A drágaság immár tűrhetetlen lett. Nemcsak a közönség zudul tel miatta, hanem mi üzletemberek is rettenetesen szenvedünk és károsodunk e szörnyű csapás alatt. Étlapjaink olyan árakat mutatnak, amiről ezelőtt két évvel még álmudni sem mertünk volna s e hihetetlen magas ár mellett, nem keresünk semmit. Nem kutatómost az okot, hogy jogosult-e az egész vonalon ez a szörnyű drágaság,

hiabavaló időpazarlás és meddő dolog most e fölött az elmélkedés; hogy azonban a „Fogadó” hasábjában a drágaságot mégis szóváteszem, erre engem egészen más szándék készlet.

Bebizonyított tény, hogy a mi lővárosi piacunk az egész kontinensen a legdrágább az ennek következtében a vendéglői ételárak is magasabbak mint másutt. Az a néhány külföldi, bizony félve jön Budapestre, mert a pesti árak felől a lapok révén nagyon jól vannak tájékozva. Mint már említettem, a gyakran kipellengérezett magas árak mellett mi, vendéglősök nem keresünk; de a ráfizetést sem folytathatjuk a végtelenségig. Nekünk itt valamit tenni kell!

Egy mód volna arra, hogy a drágasággal megküzdhesünk, hogy szerény polgári hasznunkat biztosíthassuk s hogy a közönség igényeit szem előtt tartva, olcsóbban és kielégítően élmezhesünk. Ez a mód az volna: rövidítsük meg az étlapot és vezessük be a teríték (couver) rendszert. Leves, marhabús főzelékkel, tészta; az legyen az olcsóbbik; leves, sült főzelékkel, tészta és gyümölcs, pedig a drágábbik. Akinek ez nem konvenniál, az egyik étlap szerint, de külön gusztusát azután jól fizesse is meg. Azt talán mondanom is felesleges, hogy a husból szükségtelen egy tenyérnyi nagyságu és két ujnyi vastag darabot adni, hanem inkább több, de jó magyarosan készített főzeléket. E rendszer mellett minden vendéglős vendégeit, a mai viszonyok között, nagyon jutányosan ki tudná elégíteni s emellett a tisztas polgári haszon is megvolna. Szakemberek előtt különben felesleges a rendszer előnyeit bőven kifejezteni; csak röviden felemlítem, hogy a kiszolgálás egyszerűbben és gyorsabban történhetne, a konyhában pedig egy bizonyos okszerű gazdálkodást lehetne meghonosítani s a *tülszűlés* mindenkor mellőzhető volna. Az anyagpazarlásnak ezáltal elejét vennék s a drága munkaerőt apaszthatnánk. A közönség előtt ez az újítás bizonyára rokonszenves volna.

Most az a kérdés: hogy lehetne erre a rendszerre rátérni s azt *általánossá* tenni? *Akarattal* ez könnyen lehetséges. Célszerű volna, ha a három fővárosi ipartársulat összehívna a nagyobb vendéglők és éttermek tulajdonosait egy *együttes gyűlésre* és kizárólag ezzel a napirenddel. A gyűlésen azután egyöntetűen állapodjanak meg, osztályozzák az üzleteket s állapítsák meg az egységes árakat. Talán lesz néhány ósdián gondolkozó kartárs köztünk, ki nem fog belegeezni akarni, de ez nem tesz semmit; a fő, hogy a többség rátérjen a teríték-rendszerre. A tündőseknak persze, most nem igen van helye, most gyorsan kellene cselekedni. Ha a három ipartársulat vezetősége megteszi a kezdeményező lépéseket, a többi magától fog menni.

Végezetül megemlítem, hogy Bécsben a városi hatóság a vendéglősök szervezetével hasonló kérdésben most folytat tárgyalást. Budapest székesfőváros vezetésére szintén nem lehet közömbös, hogy a vendéglőben táplálkozó közönségnek az élmezése olcsó legyen.

Keszey Vince

Sarajevói levél.

Hősökről. Fogadók és vendéglők magyartalansága. Valami a régi Budapestből. Vendéglők delutánai zárása, vagy: a vendéglős is ember.

Sarajevó, 1915. aug. 24.

Kedves Szerkesztő Ur!

Már nagyon régen írtam és talán már azt gondolják rólam, hogy én is hősi halált haltam? E levél a tanuja, hogy még életben vagyok; csak azért vártam az írással, hogy *aug. 20-án* — hátha szóval mondhatom el, amit most leírni akarok. Sajnos, még mindig újabb jóslásra van szükség, mert az is valami, ha az ember . . . reménykedik.

Valami különösebb dolgot azonban nem írhatok, mint azt, hogy már egy év mult el azóta, hogy Magyarországból nem láttam semmit. Odahaza el sem lehet képzelni mi ez? De ezt végig élvezni, ahhoz is kell bizonyos hősiesség. Bár Beóthy Zsolt utóda, Por-zsolt ur, azt írja, hogy csak az a hős, aki megfordult a tűzvonalban. De csak kerülne ide hozzánk, már az első napon hőssé avatnánk; mert ha meglátná azt a pár — más-különbön eléggé sikerült — bakancsot, amelyet az én „sevrő” cipőkhöz szokott lábaimra szántak (lehet, hogy nem éppen dísznek) akkor kezdené kialakulni az ő véleménye is, még pedig oly szépen, mint amilyen szép csillagok ragyognak az égen.

Nem vagyunk hősök, nem vagyunk a tűzvonalban, nem vagyunk veszélyes helyen; de magában az, hogy már tizenharmadik hónapja nem láttuk a hazánkat, édesanyát, feleséget, gyermeket, jó barátot, — elegendő ahhoz, hogy az ember azt a bizonyos „medáliát” megérdemelje. Aki nem hiszi, próbálja meg, mi nem fogjuk tőle irigyelni. Még eddig én is, úgy a hogy, meg voltam nyugodva, de már nagyon kikezdett a honvágy, amely most aztán nem hagy el sem éjjel, sem nappal. Csak legalább bele lehetne fojtani — borba, sörbe. Próbáltam azt is; még *jobban kinosztott*. Kénytelen vagyok beismerni: az otthoni, a feleség és család szeretetét nem pótolja semmi.

A Fogadók rendszeren jönnek. Nagy megelégedéssel olvasom a „Fogadó”-nak valóban nemes törekvését, hogy azt a *nagy magyartalanságot*, amely épp a mi iparunkban van olyan „gyönyörűen” kifejlődve, megszüntetni igyekszik. Nehéz dió ez, de ha dió, föl lehet törni. Sohasem tudtam megérteni, hogy miért kell nekünk az a sok csüört-csavart „francia” elnevezés? Legtöbbször az üzlet „előkelőségét” és az egyes ételek rosszóságát akarták vele palástolni. Az a bizonyos „dinszlet” (párolt marhabús, „Boeuf-braise” néven is a legtöbb „előkelő” üzlet szígyenfoltja marad. A név sohasem tette élvezhetőbbé és majdnem minden esetben újra magyarrá kellett változtatni, hogy végre valakinek a gyomrába kerüljön.

De tulajdonképpen miért volt Magyarországon ez a ferde irány? Mert a legnagyobb üzletek tulajdonosai tősgyökeres — „idegenek” (akikre azt szokták mondani: jött-ment) voltak, akik aztán irtoztak — vagy nem tudtak — magyar konyhát vezetni. De ez még inkább megbocsátható; de a szintizta magyarság legtöbbször, a mi kedves fajtánk, ha előkelő helyre akart menni, *be sem nézett* az olyan *üzletbe*, amelyen nem volt kiírva hogy — „francia konyha”. A régi Szikszay utóda is már *francia konyhát* vezetett és ez segítette őtet annyira — előre.

Mint fiatal ember csudálkoztam azon, ami-

kor *Pestre* fölkerültem, hogy a legelőkelőbb helyekre csak úgy lehetett bejutni, ha az ember nem árulta el, hogy: *magyar*. Az a bizonyos Stael, (vagy, hogy hívják) ott az Aranykéz-utcában, akinek a „legelőkelőbb” üzletei voltak akkori időben, ha az ember magyarul kérdezte „üzlet” irányában, úgy nézett az emberre, mintha valami kínai vagy szerencsén kérdezte volna őt. Természetesen, már el is volt intézve az ügy: *Heute ist nicht!* Ha már mégis eljutott az ember valahova, akkor az üzlet-tulajdonos oly ékes német nyelven fogadta az új pincér-embert, mintha az egész természetes dolog volna, hogy Budapestben nem illik magyarul beszélni. Tehát, míg ezek ki uem hallnak, addig szó sem lehet arról, hogy magyarrá legyünk egészen. Mennyi „előkelő” konyha van még most is Pesten, ahol csak németül lehet rendelni, mert a „Chef” ur *nem érti* ezt a mi ócska nyelvéket, de a kényerünket enni — azt érti.

Magamnak azért gratulálhatok, mert én soha ilyen üzletben nem voltam. A hol én alkalmazva voltam, ott vagy magyarul kellett beszélni, vagy — én nem voltam ott. Szinte azért nem tanultam meg azt a nyelvet tökéletesen, mert az ilyen esetek elvették a kedvetem tőle. Nem a nyelvet nem szeretem, de azokat gyűlölöm, akik csak tüntetésből használják. A „Magyar kir. államvasutak” az egyetlen, amely megmerte azt tenni, hogy: *csak magyar étlapot szabad írni* a vasuti vendéglőkben. És az idegenek? Tán valamennyi a vasutakon érkezik és még sem fordul fel a világ, *ha Magyarországon magyar étlapot lesznek eléjük*. Sőt, talán erről legjobban észre veszik, hogy Magyarországon vannak.

És a vendéglősök? Sok tekintetben eljöhethetnének tanulni ide — Sarajevóba. Mig minálunk egy-egy pohár delutánai sörét „*inspekciótól*” kell tartani — többször három-négy személynek is, — addig az itteni személyzet minden delután szabad, persze, az éttermi. Egyszerűen bezárják az éttermet és este hat után nyitják fel újra. Elsőben furcsa volt nekünk — ferde módon nevelt embereknek — hogy a megszokott vendéglősünk üzlete, vasárnap delután zárva volt. Miért? Este előkerült és megkérdeztük, hol volt és miért volt zárva az üzlet? — „Van két kis leánykám és elmentem velük sétálni ki a zöldbe; de különben nekem is vasárnapom volt!” — Ezt felelte. Van-e magyar vendéglős, aki ezt megmerné tenni? Aligha. És mégis több ítal eladott este, mintha egész nap az üzlet rabja lett volna. Hígyje meg k. Szerkesztő ur, azóta ritkán viszem a pénzem más emberhez, mint ehhez, akit ezért nagyon tudok becsülni, aki vendéglős letére — ember is mer lenni! Hazafiúi tisztelettel

Szentmiklósi Gábor.

KÜLÖNFÉLE KOZLEMÉNYEK.

A hátralékos és lejáratos előfizetőkhoz. Az esztendő utolsó negyedének kezdetével újabb fölkeressük és fölkerjük azon t. előfizetőinket, akik előfizetésükkel el vannak maradva, hogy hátralékos tartozásukat rendezni sziveskedjenek. Tegyenek eleget eme csekély kötelezettségnek annál inkább is, mert lapunknak is kötelezettségei vannak és az előállítási költségeknek mindjobban való emelkedése folytán rá van utalva az ilyen járandóságokra. Együttal azokat is, akiknek előfizetése most lett esedékes, fölkerjük, hogy

az esedékes díjat a jelen számmal mellékelt postautalvány felhasználásával küldjék be. Előfizetési és egyéb pénzek e címen küldendők: „Fogadó” kiadóhivatala, Budapest, VIII. ker. Gyulai Pál-utca 9.

Kimaradtak. Mai számunkból térszűke miatt kimaradtak: „A keskeméti sörizérekedés” — „Idegen termékekről” — „Kis Szólar” — „Hangulat-keltő szüreti köztémények”. Ezek a következő számban fognak megjelenni.

Magyar étkezőkocsik a „Máv.” vonalán. Mi voltunk az elsők, akik a kereskedelmiügyi miniszterium és a nagy államvasutak igazgatósága figyelmét fölhitvük a gyorsvonati étkezőkocsiknak saját kezelésbe való átvételére. A porosz kir. vasutak igazgatósága megcselekedte ezt mindjárt a háború elején, vagyis már akkor kitéssékelte az ellenséges belga és francia tőkekezebből álló részv. társaságot és házikelésbe vette az étkező- és hálókocsikat. Nálunk mindössze annyi történt, hogy valami Gerenday urat, a belga és francia társaság tisztviselőjét, megbízták ennek a társaságnak a vállalata fölügyeletével. Szóval, itt inkább amolyan érdekvédelmet nyert az ellenséges vállalat, ahelyett, hogy annak nem épen kis jóvedelmét a Máv. magának biztosította volna. Most azonban változásra van kilátás. A német, osztrák és a magyar vasutak igazgatóságai egyöntetűen akarják megoldani ezt a kérdést és e célból Tolnay Kornél, a Máv. elnökgazdátja a múlt héten Berlinben járt. Hogy mit végeztek, vagy mennyire haladtak az ügy előkészítésében, arról nincs értesülésünk; de reméljük, hogy a kérdést a gazdasági érdekeknek megfelelően a lehető leggyorsabban megoldják. Ez a mi szempontunkból azért is nagyon ajánlatos, mert a belga-francia társaság „nemzetközi étkező- és hálókocsi” vállalkozása a magyar közgazdaságnak — ugy a vendéglősiparral kapcsolatos bor- és ásványvízgazdaság és egyéb érdekek, miként az idegenforgalmi érdekeknek — egyenesen hátrányára volt.

HAZASSÁGI HIREK. Dobozy Lászlóné lett özv. Matsd Jánosné, szül. Oszvald Ilonából, akit már másodsor vettek el a Fogadótól, s ezuttal sajnos, végképpen. A Fogadó kiadóhivatalának közel egy évtizeden át volt derék iradovezetőnöje, szeptember 18-án vezette oltárhoz özv. Dobozy László, a földművelésügyi miniszterium főtitkárságjának, Pestúj helyén. Ungvácsnak ott folyt le az esküvőt követő lakodalmi ünnepély is, amelyen a családhoz tartozókon kívül a meghittabb ösmerősök vettek részt. Az új párt sokan üdvözölték a nevezetes alkalomból. A „Fogadó” is köszönti és felhőtlen boldog házasságot kíván az ő volt, derék munkatársának.

Rénszarvasus a vendéglőkben. Az osztrák kormány kilátásba helyezte, hogy a hadsereg husszükséglete biztosítására, az eddigi heti két husznélküli napot egy harmadik, esetleg negyedikkel is szaporítani fogja. Bécsben készülnek is az újabb husznélküli napokra és ez ügyben az ottant vendéglősök ipartársulata is tartott gyűlést. Ezen a gyűlésen határozatba vették a wieni kartársak, hogy a husznélküli napokon, esetleg más napokon is megkísérlik az északi országokban fogyasztott *részarvas-husnak* pótlásképeni bevezetését. Erre nézve több skandináviai kereskedők már ajánlatot is kaptak.

Csak magyar terméket adjunk és ajánljunk a vendégeknek. Legalább, akik itthon vagyunk, így tegyünk szolgálatot hazánknak és így juttassuk érvényre honi érdekeinket. A *Kronorfer* és *Gieshübler* vizeket se ajánljuk, mert azok is idegen termékek. Fogyasszák azokat, akiknek termékük: a kedves csehek és az általuk kedvelt oroszok.

A „Kassa—oderbergi vasut” pályavendég-lősei köréből. panaszos levelet kaptunk. A panaszos levél előadja, hogy a Kassa—oderbergi vasuton lévő kartársak sajnos, kiestek abból a nagy előnyből, amit a „Fogadó” a „Máv.” pályavendég-lősei érdekében kivívott. Igaz, hogy az ő bérleti föltételeik nem oly erősek, mint pl. a „Máv.”-nál, ámde a drágaság itt is éppen oly nagy és általa annyira sújtva vannak, hogy a 45 koronás és reggeli, ebéd, vacsorából álló havi kosztra (abonuma) még akkor is igen ráfizetnének, ha a vendéglőért mi bért se kellene fizetniök. Negyvenöt koronáért válogatott reggeli, ebéd és vacsorát adni. — hát lehetséges ez a mai rémséges árak mellett?! Különben az igazgatósághoz már személyesen is fordultak ebben az ügyben, de csak ígéretet nyertek. Már pedig, amíg itt is rendezve nincs a sérelem, addig a vasuti vendéglősök ügyét sem lehet elintézettné tekinteni.

A Kassa—oderberginél lévő vasuti vendéglősök panaszát teljesen méltányoljuk és hiszük, hogy nehéz helyzetüket az igazgatóság is így fogja föl. Hiszük ezt azért is, mert az igazgatóság élén emberiesen gondolkozó egyének állnak, akik megérteni és fölfogni tudják, hogy a mai beszerzési árak mellett 45 koronáért még ebéd-kosztot sem lehet adni. Ép ez okból azt ajánljuk a „Kassa—oderbergi” vendéglőseinek, hogy kérvényileg és sürgősen valamennyien keressék föl az igazgatóságot és kérelmezzék a fenti 45 korona fölemelését és kiváltképen azt, hogy az étlapárakat is megfelelően fölemel-hessék. Hivatkozzanak arra, hogy a „Máv.” igazgatósága a „Máv.” kötelekibe tartozó vasuti vendéglősöknek hasonló sérelmes ügyét már régebben rendezte. Hogy az igazgatóság teljesíteni fogja óhajukat; ebben pillanatig sem kételkedünk.

Lesz még szőlő s lágy kenyér — adja egy régi kedves példázat. Nemcsak lesz, de van is, mondják erre a visonta-mátrai szőlőhegyek alatt. Visonta mátra hegyalján ugyanis olyan szőlő fejezett az idén, hogy ahhoz képest a leghebb napuságr sőtötte hegyek szőlői is csak — bogycskák. Ezt igazolja ez a pár kosár csemegeszőlő, amit a „Visontai és mátrahegyaljai szőlőtelep” borért. r.-társaság küldött mutatába szerkesztőségünknek. — Ilyen szőlőnk termelt az idén! — szölt a csatolt rövid megjegyzés. Amihez mi meg azt mondjuk, hogy ahol ilyen a szőlő, ott a bér is hasonló kitűnő lesz.

Egy liter bor kóstolóba. Ez a közlemény valójában tudósítás a szőlők állásáról s ilyenek is írta és küldte be a szept. 19-ki „Borászati Lapoknak” *Szobonya* Bertalan, a lapunkból is ösmert horgosikirályhalmi szőlő- és bortermelő. A tudósítást a benne foglalt egyes érdekes kitételek és különösen azon „egy liter bor” miatt vesszük át, amelyet harcéri orvosok kóstolónak ígértek küldeni a kitűnő tudósítónak. Az érdekes tudósítást itt adjuk, úgy amint írva és közölve volt.

Horgosi Királyhalm. Csongrád m. (*Szobonya* Bertalan tudósítása.) Szept. 17. A szőlők állásáról való országos tudósítás abban kulminál, hogy az orosz, rosszabb, legrosszabb. A szőlő mostani munkája abból áll, hogy a Chasselas-féléket dobáljuk ki-Jelenleg a Passatutti van munkában, helyébe jön az árpádalmi buza, ami annyi keserűség után jobban fog jutalmazni, mint a szőlő. A legpontosabb munka dacára, alig hiszem, hogy átlag 3 hektóliter lesz a holdankénti termésem. Pedig volt kékkövem, porom elegendő, de a folytonos eső és a gyöngé és a felettébb hitvány női munka tönkretette a peremezés eredményét. Ha lett volna elegendő férfierő, ha lett volna becsületes jóakarát és iparkodás a drága munkásokban — talán lett volna féltérmet, de soha

még ennyire haszontalan munkásnép nem rontotta a levegőt és soha még ilyen sok anyagot el nem pocskoltunk, mint az idén eredménytelenül a bor-árak emelkednek. — Horgoson a katonaság részére termelőktől 128 koronával vettek át hat-nyolcszáz hektóliter fehérbort. Most már erre kerül a sor. — A harcériől hazakeresztet orvosoktól hallom, hogy soha még oly rossz, mindenféle méreggel fertőzött bort nem ittak derék katondánk — mint mostanában. Megígérték, hogy küldenek egy liter belőle kóstolóul. Majd vegyelmestem, hogy lássuk a szállítók gyártmányát, kiknek a számára elegendő körül áll még rendelkezésre. Új borokért 80—90 K.-át kínáltak, de az eladók tartózkodnak: Oborom van még 300 hl. Szomorú kilátásokkal megynék a jövő évéle. A tél folyamán szőlőm egyharmadát kivágom én is, mint ahogy itt igen sokan ugyanezt cselekszik, mert az itthonrekedt munkásokat megfizetni nem lehet, ezek dolgozni nem akarnak, orosz foglyokat pedig a tavasz óta hiába sürgetünk. Nincs, nem adnak.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik főmrem: Flór István harcéri elhunytalkalmával részvétüket fejezték ki, bensői hálás köszönetemmel nyilvánítom. Flór Győző, a Fogadó szerkesztője.

A lapok előfizetési áremelése. A vidéki lapkiadók és nyomdászok a napokban érkezellet tartották és abban állapodtak meg, hogy az újságok előállításához szükséges anyagok: így a papírárok óriási emelkedése valamint a munkaerők alapos megdrágulása következtében lapjai előfizetési árát október elejétől kezdve évenként négy koronával fölemelik. Az egyhangulag hozott megállapodás föltétlenül és az egész vonalon élethe lép s erről az előfizetést értesítették. — Elhez a hirdadáshoz még csak annyit fűzünk, hogy azok a lapok tényleg utálva vannak a fenti módon való előfizetési ár fölemelésére, mert ha egyéb nem, a papír árának rémséges emelkedése rákényszerítette őket, épen csak úgy mint a Fogadót, amely azonban még nem emel, még tür és vár. Talán azok az előfőtők, akik előfizetésükkel hátrálékban vannak, méltányolni fogják ezt a *várakozást*.

Hósi halál. Gregorits István főpincér, ki az utóbbi években Angolországban több nagy üzletben működött s a háború kitérésekor sietett — és sikerült neki — hazajönni, hogy honvédelmi kötelezettségének eleget tehessen, mint részvételt értesülünk, az Ivangorodért vitt harcokban hósi halált halt.

Börtönbe kell zárni az élelmiszerdrágítókat és csalokat, mondják a városházán s mondja a főkapitány is. Vagyis lassan-lassan rákendeznek jönni arra az arany-igazságra, amit mi annyi sokszor ajánlottunk az illetékesek figyelmébe. A Fogadó nem egyszer írta meg, hogy az élelmiszerhamisítást megszüntetni és e térről az uszorát számítani csakis úgy lehetséges, ha a hamisítókat és uszorásokat hónapokra elcsukják és nem 10-20-100 koronára büntetik, mert azokra ez a nevezetes kis büntetés inkább buzdító, mint sújtó hatással van. S ezt hangoztatják majd az illetékes tényezők is. De csakhogy hangoztatják. Így valahogy majd csak megszületik az a szelvény, a mely ezen a téren rendet fog teremteni.

APRÓ ESEMÉNYEK. — Tilos a hab és a jég Kassán, a kuruc-fővárosban, amelyek főkapitánya rendeletileg tiltotta meg a kávéosoknak, hogy a kávéra, fagylyatra habot tegyenek, hogy a kávé jégbe hűtsék és hogy a fagylyalt készítéséhez jeget használjanak.

GYÁSZRÓVAT. Paulin Zsigmond a Szabadkai Pincérotthon volt ügyvezetője, 58 éves korában elhalálozott. Temetése a szabadkai pincérkar és az ottani közönség nagy részével mellett ment végbe. — Wilhelm Jakob lévai vasuti vendéglőst fájdalmas csapás érte, neje sz. Morgenstern Juliának szeptember 25-én történt elhunytával. A nagy köztiszteltben állt urnót a közönség és az ottani kartársak nagy részével mellett helyezték örök nyugalomra. Aldás és béke hamvaikra!

50 éves „Reg'uta“ *)

Acélos izmokkal, duzzadó erővel,
„Untauglich, elmehet, az isten hírével!“
Igy mondták ki hajdan rám a szentenciát.
Az hittem, hogy rokkant vagyok, az angyalát!

Elmulott majd harminc esztendő azóta,
Nem hevit már se bor, se lány, sem a nóta.
Az erő is immel-ámmal duzzad bennem,
„Reg'utának“ lenni — mégis el kell mennem.

Az uristen tudja, hol is volt a hiba,
Ifju koromban-e, vagy a vén doktorba?
Vagy talán az ifju doktor most tévedett,
Mikor „reg'utának“ vén koromba bevett.

Legyek hát „reg'uta“, generális korba,
Azért a bátorság nem száll az inamba.
Ha látsz vén „reg'utát“ majd csukaszürkébe,
Ne nézd a ruháját, de nézz a lelkébe!

Lobermayer József.

*) Lobermayer József főpincérek, az ösmert nyugalmas köcsömárosnak és verslárogónak ez az időszaki költeménye a miskolci „Reggel“ című lapban is megjelent

N Y I L T - T E R.

E rovat alatt közléseket nem felelős a szerkesztőség.

A „Fogadó-nyomda“ közlése.

A papír árának emeléséről.

A magyar és osztrák papírgyárak a nagy munkás- és anyagiánra, valamint az anyagok drágulására való hivatkozással a *csomagoló papirosok*, különösen az egyoldaluan szatínizozott superior- és havanna-fajták árait 100 kg.-onként 5-7 koronával, a *gyengén fatartalmu papirosok* árait 10-9-0-0-al, a *selyem papirosoké* (köztük a papírszalvéták árait) pedig minőség szerint 20-25 százalékkal fölemelték.

Az érdekelték között most abban az irányban is folytak tanácskozások, hogy a *fontes papirosok* árait is fölemeljék. A drágítás itt újból 10-15% lesz.

„Fogadó-nyomda“

Bpest, Szentkirályi-u. 34.

Vendéglő-bérbeadás.

Hévízfürdő a nagy-
vendéglő 1915 no-
vember 1-től három eset-
leg több évre bérbeadták.
Feltételek Reischl Vencel
fürdőbérőlnél Keszthelyen

megtudhatók

25 darab

jó karban lévő transzport hordó eladó:
Mátrai Ignác vendéglősnél
Budapest, I. ker., Krisztina-körut 109. sz.

ÜZLETI HIREINK.

Figyelmeztetés. Azon t. előfizetőink, kik a „Fogadót“ a megjelenés napján nem kapják meg, a kiadóhivatalt sziveskedjenek erről egy levelező-lapon értesíteni.

A Fogadó szerkesztősége és kiadóhivatala május 1-től kezdve VIII. ker. Gyulai Pál-utca 9. sz. alatt létezik.

Jó uj-borok. A mult évi rossz időjárás következtében alig volt vidék, ahol jó bor termelt volna. kivételt képez a „Visontai és a Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő r.-társ.“, melynek uj borai minőség tekintetében még az eddigi természet is jóval fölülműlják.

Schubert Imre ismert szakember Budapesten a VII. ker. Kertész-utca 46. szám alatti vendéglőt átvette. Schubert kartársunk üzletét egész ujan rendezte és tatarozta és ünnepélyesen szeptember 20-án nyitotta meg.

Üzlet-vétel vagy átvétel alkalmával szokásos „vendéglő-átvételi“ vagy „vendéglő-nyitási“ értesítések és minden egyéb nyomtatványokat t. kartársaink a **Fogadó-nyomdában** (Budapest, Szentkirályi-utca 34. sz.) rendeljék meg.

A hátralekos előfizetőkhez. A „Fogadó“ azon t. előfizetőit, akik előfizetésüket üzleti vagy egyéb elfoglaltság miatt elmulasztották eddig rendezni, ezuttal is fölkerjük, hogy a hátralekos díjakat sziveskedjenek az előzőleg és célból kapott postautalványon beküldeni a „Fogadó“ kiadóhivatalának.

Vasuti vendéglős urak „papír-szalvéta“ szükségletüket s a szükséges üzleti nyomtatványaikat a **Fogadó-nyomda** vállalatnál, (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 34) sziveskedjenek megrendelni.

Vendéglő megnyitása. E hó 25-én fejeződtek be *Waschatta* Győző éttermeinek munkálatai. A Baross-utca 7. sz. alatt lévő vendéglőt szakavatott kezű és ismert nevű gazdája a mai igényeknek megfelelő nagy kényelemmel és olyan izlésesen rendezte be, hogy az a VIII. és részint a IV. és IX. kerületi családoknak a legkellemesebb otthonát fogja képezni. A nagyszabású üzlet ünnepélyes megnyitása ugyancsak szeptember 25-én történt.

Vendéglői és kávéházi cikkek beszerzése. Ugy az éttermi, mint a kávéházi *főpincér* urak fogvájó, bon-block, tábla- és dákókőre és minden más cikket, valamint az *éltördő* urak hektograf stb. szükségletüket a legjutányosabban a **Fogadó-nyomda** utján Bpest, VIII., Szentkirályi-u. 34. szerezhetik be.

Sándor József Budapesten az V., Váci-ut 122. sz. alatt lévő Bikkel Jakab-féle jóhírű vendéglő vezetését e hónap közepével átvette.

Öszi tatarozás. Budapesten a József körut 56. sz. alatti *Freneisz-étterem* új szép ruházatot kapott. A

nyár mulásává ugyanis egész ujan tatarozták az üzletet, úgy hogy mire az utcai nyári vendéglős le-szerelésére került a sor, a beszoruló vendégek kellemesen meglepődve egész új és megváltozott formában látták maguk előtt a fővárosnak ezt az amugy is szép és előkelő vendéglőjét.

Ungváron a Korona-fogadó vételéről *Pindinger Lajos* kartársunk visszalépett és azt *Hertz Sándor*, ottani jónévű és közismert vendéglős kartársunk vette át. Az üzlet ünnepélyes megnyitása ma, október 1-én történt.

KERESTENÉK. T olvasóinkat kérjük, hogy az alább keresett címek hollétét, kartársi szivessegből, a megtudni óhajtottak egy levelező-lapon közöljék.

Szeder főpincér hollétét, ki hasonló minőségben két évvel ezelőtt a liptószentmiklósi Royal-fogadóban volt alkalmazva, kéri egy lev.-lapon tudatni: *Grosz Albert*, Berlin-nagykővához Bpest, Rákóczi-ut.

Lakás- és helyváltozásukat jelentő tisztelt pincér-előfizetőinket kérjük, hogy volt lakhelyüket szintén sziveskedjenek megírni. Fogadó kiadóhivatala, Budapest, Gyulai Pál-utca 9.

HELYVÁLTOZÁSOK. *T. nemes Ede* Győrött a Hungária-kávéház f.p. állását foglalta el. *Gregorits Antal* Budapesten a Tökés-étterem f.p. állását töltötte be. U. itt *Tóth Lajos* a Steinhardt-mulató f.p. állását tölti be. *Polgár Jenő* Losoncon a Royal-kávéház f.p. állását foglalta el. Mellette a fizetőp. állást *Vince János* töltötte be. *Rózsás Lajos* Léván, a Városi-kávéház f.p. állását foglalta el. *Kassan* a Royal étterem f.p. állását *Kalina Károly* foglalta el. *Schöner Lajos* Szabadkán a Nemzeti-kávéház fizetőp. állását foglaltat el.

PAPÍRSZALVÉTÁK

különböző nagyság, minőség és árak szerint kaphatók a
„FOGADÓ“-nyomdában
Budapest, VIII. kerület, Szentkirály utca 34. sz.

Jómenetelű vendéglő

nagy mezővárosban, hentes- és mézáros-üzlettel egybekötve, házzal együtt — eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2-3

EGYRÖL-MASROL.

Dal a debreceni uj „Bika“ fogadóról.

A debreceni uj „Arany Bika“ fogadó megnyitására a „Fogadó“ előző száma hosszabb közleményben emlékezett meg. De megemlékeztek arról másutt és mások is és ezek közt az ismert nevű debreceni poeta, *Oláh Gábor* is, akit a nagy és szép esemény, az uj „Arany Bika“ megnyitása dalra készítetett. Az érdekes költemény, amelyet szerzője a régi „Bika-fogadó“ volt gazdája és az „uj“-nak is társtulajdonosa:

Pincértanoncnak 2-2

jó házból való csinos külsejű fru, kellemes feltételek mellett felvétetik. *Muszár László* fogadós *Bieske*.

Hirdetés.

Egy nagyon jó fo-galmu vasuti vendéglő ez évi november 1-től **üzletvezető** vendéglősnék bérbe kiadó illetve átadó. A bérlet 6 vagy 10 évre szól. A vendéglőnek erős reggeli és oszonna forgalma és nagy talfo-gasztása van (Pálinkafogyasztás 50-60 hl. körül van). A vendéglőhöz 4 kiadó szoba — 2 a vasutasok részére — tartozik s a vendéglősnék megfelelő lakása az en etelen van. Erkező és induló vonatok száma: a háboru előtt 18, most 12. — Cim megtudható a Fogadó kiadóhivatalában. 2-3

Gyógyfürdő és vendéglő

316 holdas birtokkal, gőzmalommal, egyéb üzlet-ágakkal, berendezések és felszerelésekkel jutányos árban eladó. — Felvilágosítással szolgál a tulajdonos *Kovács Péter*, Zálnok (Szilágymegye).

„Alhambra“ nagy-mulató

Budapest, József-körut 70. sz.

Műv. rendező *Grünau Poldi* ♦ **Naponta fényes variete!!**

Balog Mancsi előadó művésznő,
Kovács Andor humorista, *Bácskai Sándor* komikus.

11 óra 30 perckor:

Éjjel a kaszárnyában !!

kacagató aktuális bohóság.

Pollák Károly, igazgató-tulajdonos.

Fogadó

és minden
egyéb vendéglős
és kávéházi
cikk a legjutányosabban a

Fogadó-nyomdában

Budapest, VIII.,
Szentkirályi-utca 34.

szerezhető be.

Vendéglői- és kávéházi cikkek olcsó beszerzése

„Fogadó-nyomda“ Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 34.

Szállítunk — Budapestén hához kihordva s vidékre utánvét mellett: „**papirszalvétát**“, — fogvájót, — hektograph-lapokat és ténztát (minden színben), — kártyatáblát, krétát, szivacsot, dákó-krétát, dákó-bort s ragasztót; **szalmaszalvékat** — (frissítők szűréséhez), söntés-, konyha- és kávéházi iveket, bon-blokkokat és minden szükséges üzleti cikket. — **Rendeléseknél** mindig kérjük pontosan kiírni a **rendelő** címét. **Papirszalvétákra külön árjegyzék.** — **Telefon szám: 39—70.**

a népszerű **Németh Andrásnak** halás tisztelttel ajánlott, a következőképen hangzik:

HÁZAVATÁS.

Németh Andrásnak,
halával és tisztelettel.

Megrázkódozt az ősi ház
S bibort öltött magára,
Ezer ablakkal néz le most
Nagy Debrecon porára.

Mint egy tündérvár, úgy forog
Szinarany kacsalábon.
Két szellem kergetőzik benne:
Vig Élet s tarka Álom.

Feledést itat poharából
A lenge, csalfa mámor;
Mögötte a szilárd józanság
Figyel és egyre számol.

Itt csattan össze sok szerelmes
Szemérem tüzes villama;
Itt mossa szennyesét zsigongva
Az érdekek aranyama.

Itt ragvog anyapáva képen
A félvilági lány;
Itt lövi roncsa konyáját
A meglepett zsvány.

Itt forog véres kereked:
Csapodár, vak szerencse,
Hogy az egyiket fölemelje,
Máskat romba döntse.

Itt lappang a kopott szegénység,
A megköpöcsött Lázár,
Ki remegve egy morszát vár még
A dúsak asztalánál.

Itt vonja tarka sátorát föl
A műveszet, az áldott,
Hogy egy örökebb élet képeivel
Büvílje a fakó világot.

Itt sir a cigány szárazfája,
Tört szivre drága balzsam;
Itt táncol az arany ifjúság,
Ha Karnevál kürtje felharsan.

Itt szörtőlődik az öregség,
Tüntén a jobb világnak;
A kávéházi verebecskék
Bóles arcot itten vágnak.

Itt teszi zsebre koronáimat
Németh András, a drága,
Kinek egy évi fizetésemnél is
Többet ér két nadrága.

Adjon Isten e háznak békét!
Örök villanyfény süsse be.
A vendégnek legyen tele a gyomra
S Németh Andrásnak a zsebe.

Oláh Gábor.

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Azon t. előfizetőink, akik a hozzáink intézett levelükre választ nem kaptak, jelen rovatunkban találhatják meg a felelő választ. Csakis előfizetőinknek válaszolunk.

G. Gy. Harcér. K. barát itt is halás köszönet az őszinte részvétszavakért. Fájdalom biz', a szegény testvér, a gyermekkori barát szintén elment a többi hősök után. Szíves üdvözlét. — **Hortobágyi.** Nagyon kicsi dolog ez a mostani nagy időkben, ugyszólván figyelmet sem érdemel. Gondolja, hogy háboru van és számsíta az ilyen vesztésegek közé azt a ráfizetést. Itt Pesten, különösen a kávéházakban napirenden vannak az ilyen esetek; no és mit tehet a főpincér? Képzletben üt egy nagyot a — levegőbe. — Kérdezett a régi helyen van. — Az elkallódott lapot és a két naptárt is elküldtük. Üdv. — **G. N.-hecserek.** A „Fogadó-nyomda“-nal minden eféle cikk beszerezhető. A kívánt dolgokat különben elküldtük. — **R.-Sömjen.** Ha a háboru előtt Amerikában volt, akkor most is ott van az ön barátja t. Kartársunk, minthogy a mostani zavaros viszonyok közt nem igen állott módjában haza vitorlázni. — Sajnos, olyan szakirányu könyvet nem ajánlhatunk, mert nincsen. Lap küldve lett. — **V. J.-né.** Tisztán anyaghalmoz (térzsűke) miatt és nem egyéb okból maradt ki utóbbi számainkból az a Minden T.-féle cikk. De lehetőleg közelebb sorát ejtjük. Erdekődéséért szíves elismerésünk és üdvözlötünk! — **D. I. Harcér.** Igaz részvéteért e helyütt is halás köszönet. — **L. J. Miskole.** Az egyik öreg-katona vers jött, a másik alkalommal jönni fog. A „két éves“-ért köszönet. Ilyent mentül többet. Cim kiigazítás eszközöve. Szíves üdv. — **Öreg kocsmáros.** Mai számunk eléggé bő „szüreti“ tudósítást tartalmaz, de sajnos, a vendéglősök szempontjából nem épen kedvezőt. Ép ez okból azt ajánljuk, ha a jelzett árnak (50—52) megfelelő is a minősége annak a bornak; minden gondolkodás nélkül vegye meg és szállítsa haza. — Említett lappeldány bizonyára az uton kallódott el. Máskat küldettünk. Üdvözlét. — **L. B. Debreceen.** Ugy van rendben, amint jelezte. Szíves köszönetnyújtás és köszöntésünk.

Eladó kávéház.

Tuladunai (Zalamegyei) nagy kereskedelmi és forgalmas városban, hol állandóan sok katonaság van, egy jömeneteli és hat éves szerződéssel rendelkező **kávéház-helyiség** betegség miatt eladó. **Évi bér** mindössze 3600 korona. Kímutható évi forgalom 50.000 korona. Cim a kiadóhivatalban. 4—4

Szakképzett pincemester ki már gyakorlattal bir f évi október 15-ére jobb szállodában vagy étteremben alkalmazást keres. Róm. kath. vallásu, fiatal, nőtlen s hadmentes egyén vagyok. Nyelvismeretem magyaron kívül szűkebb német és perfect román. Szíves megkereséseket kér fizetés megjelölésével: **Szijártó János, Cselna, u. p. Magyarigen (Alsófehér m.)**

Zenekarok ügynöksége.

Cigány-, szalon-, női-, schrammel és más zenekarokat Budapestre és vidékre kávéosk és vendéglősök részére díjmentesen közvetít:

„Zenekarok ügynöksége“
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 55. szám.
Interurban telefon: József 32—82.

Kovács Sándor
impresszário.

Weisz Nándor
Orient-kávés.

PAPIRSZALVÉTA különböző minőségűben és jutányos áron szerezhető be: „Fogadó-nyomda“-ban, Budapest, VIII., Szentkirályi utca 34.

Eladó vagy bérbeadó üzlet

70 ezer lakosu, nagy katonasággal bíró délvid. városban a piac mellett, utjonnan létesített **elsőrendű sörcsarnok és étterem**, mellékhelyiség és négyoszobás lakás, személyzet-lakás, borpincék, italmérési joggal és 15 éves betáblázott szerződéssel **családi okok** miatt eladó vagy bérbeadó. Sörfogyasztás 500 hektó. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó üzlet.

Nagy utazó-forgalmu és élenk kereskedelmi városban a megye székhelyén — **szálloda, kávéház, étterem** — „mozgósínház“ állandó színpaddal, ezenkívül két nyári helyiség teljes felszereléssel — nagyból üzlet átvetele miatt eladó. Szükséges tőke: 20 ezer korona. Cim a „Fogadó“ kiadóhivatalban. 2—5

HIRDET MÉNY.

5—5

Virázgó ipari és kereskedelmi városban egy nagyon jóforgalmu vendéglő kerttel, — hol gyári zenekarok hangversenyzenek, — betegség miatt eladó. — Cim megtudható e lap kiadóhivatalában.

Schiller és László

Tea, rum és cognac bel- és külföldi borok és pezsgő-borok nagykereskedése □
Telefon: 175—72. Iroda és raktár:

Budapest, VII., Izabella-utca 52. szám.

A vendéglős és kocsmáros uraknak ajánljuk termelőkötől vett, tisztán kezelt kitünő ó- és új borainkat.

Házasság. 34 éves, r. kath. vallásu, hadmentes üzletember, akinek vidéki városban, (megyei székhelyen) kitünő forgalmu fogadója (szállodája) van, hajadont vagy fiatal özvegyet keres hitvestársnak, lehetőleg **szakmabelit, valláskülönbség nélkül.** Hozomány 15—20 ezer korona kívántatik. Levelet esetleg fényképpel „jó házasság“ címen a kiadóhivatal továbbít. Titoktartás biztosítva. 1—3

Eladó jóforgalmu vendéglő.

Nagy és élenk forgalmu városban, a piac-téren és a városházzal szemben lévő jömeneteli **vendéglő**, melyhez: csapszék, étterem, kerthelyiség, 2 szobás lakás, pincér és cselédalakás, 2 kamra stb. tartozik — **eladó.** Italfogyasztás: **kímutható** 360 hektó sör, 250 hl. bor, 10 hl. pálinka. Napi bevétel: 200 korona. **Házbér:** 3200 korona, melyből 360 korona albérlet utján visszatérül. **Vetelár:** 10 (tíz) ezer kor. Cim a kiadóhivatalban. 1-3

Valódi

málnaszörp

cukorral főzve, befőtt **vörös és fekete áfonya** valamint **száritott gombát** szállít:

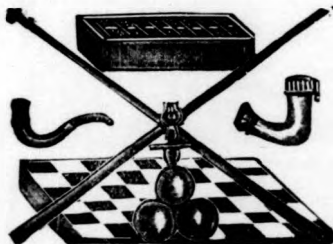
3—4

Hexner Artur
Liptószentmiklós

Kérem a pontos címre ügyelni.

170 hektóliter

1913 évi saját termésű kitünő minőségű **zöld fehér fajbor** eladó: **Benke Gedeonná, Dorosma, központ.**

Novágh Károly mű- és diszmű-esztergályos

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 3. (Első Hazai Takarékpénztárral szemben)

Ajánlja saját készítményű **elefántcsont-teke (billiárd) golyók, dákók, sakk, dominó, lignum santum-golyók, bábuk, sétatobok, tajték- és borostyánkő dohánvzó-eszközöket stb. nagy választékban.** — Billiárd-golyók **esztergályozása, dákók, sakk és dominó javítása oicsó árszámitással, pontos határidőre való szállítással** — elfogadottnak. □

Deák Ödönné

elsőrangú női ruhaterme
Bpest, Rákóczi-ut 19. sz. félem. 16

elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legegyszerűbbtől a legfényesebb kivitelig. A szakmánkhoz tartozó urnóknak és urleányoknak — **árkedvezmény.**

Tisztelettel
Deákné.

Eladó üzleti berendezés.

Vendéglői összes berendezés, u. m. pult, jég-szekrény, söraparátus, asztalok, székek, gáz-csillogók stb. és ezeken kívül több pincefőszerelelési tárgy eladó — darabonként is, üzletátadás miatt. Bővebbet: **Miklós Mihály** vendéglős, Budapest, VII., Huszár-utca 7.

Áldás a szenvedőknek a világhírű városligeti szénsavdus

„ILONA“

Artézia ásványvíz.

Bort, étvágyat, kedvet javít. Gyomorrontást, bűt, haragot elhárít. Házhoz szállítja

„ARTÉZIA“ R.-T. BUDAPEST.
TELEFON 50—72.

Kortyantó.

Bordal.

Ne adja az fejét bunak
Aki szegény, csüggeteg.
Csak igyék bort egyre-másra,
Lassan, szépen, kvaterkázva
S tartsa mindig zesebében az íveget.

Ne adja az fejét bunak
Kinek pénze elfogyott,
Csak igyék bort mindenáron
Akár télen, akár nyáron
S majd meglátja, hogy a kedve felragyog.

Ne adja az fejét bunak
Kinek élte alkonyul,
Mert meglátja, hogy ráfizet,
Ha bor helyett iszik vizet,
Hisz a bortól minden ember felvidul!

Dinnyés Árpád.

Tisztelegési szabály.

— Hé, tizedes, futólépésben ide!

Igy kiált harsányan a bakon ülő és kocsis szerepet betöltő főhadnagy a tizedesre, aki menetközben csak a hátsó ülésben ülő két „frájerter” csillagot látja és — nem tiszteleg.

— Maga nem tudja, hogy a szolgálati szabályban bent van, hogy tisztelegni kell! — fördít rá a főhadnagy.

— Jelentem alásan, igenis tudom; de az nincs a szabályban, hogy a kocsinak is kell tisztelegni!

Balázs Lajos

borügynöksége

Badaesonytomaj.

Szállit: kitűnő minőségű **ó- és új badaesonyi borokat** bevő hordójába töltve.

Böcögő József Korona-fogadója és **„Pannónia” kávéháza, Miskolc.** Kávéház, elsőrendű éttermek, sörcsarnok. Magyar konyha, kitűnő borok.

Magyar Paizs.

Szerkesztőség és kiadó: Zalaegerszeg, A Magyar Paizs erős szokimondó, függő, bedlap, magyar ipart, honi terméket véd, magyar szellemet terjeszt minden téren. — Évi előfizetési ára 4 korona. (Legolcsóbb lap). Szerkesztők: **Borbély György és Horváth Lajos Zalaegerszegen.**

Kiss Ernő Korona-fogadója

Nagykanizsa — a város központján. Étterem, sörcsarnok, kávéház, szép nyári udvar kerti — vendéglő. — Magyar konyha. — Kitűnő fajborok

Szállodások és vendéglős urak figyelmébe!

Páratlan olcsó ajánlat

vászon és damaszt árukban

	Kor. érték
L-vászon lepedő 220 150	— drbja 4.50
Kárpáti „ 230 150	— „ 5.—
Nehéz damaszt abrosz 150 150	— „ 5.—
„ „ „ 150 180	— „ 6.—
„ „ „ 150 220	— „ 7.—
„ „ „ 150 300	— „ 8.—
Kerti abrosz minden színben	— „ 3.50
Dupla kerti abrosz 150 200	— „ 5.—
Ajour kávé-szalvéta	— tuctja 4.80
Nehéz damaszt szalvéta 60 60	— „ 9.—
„ „ „ 65 65	— „ 10.—
„ „ „ 70 70	— „ 14.—
Damaszt törülköző 60 120	— „ 14.—
Dupla damaszt „ 60 130	— „ 18.—
Szegélyes párnahuzat 88 76	— drbja 3.—
„ paplanhuzat 130 170	— „ 7.50
Nehéz flanel takaró 200 130	— „ 8.—
Vászon pohár és edénytörő	— tctja 12.—

DEUTSCH FERENC

..... vászon és damaszt áruhaza

szállodások és vendéglősök szállítója

Budapest, VIII., Múzeum-körút 10.

Alapítási év 1895.

Telefon József 4—60.

Állandó borvásár.

Azon t. vendéglős kártsak, kiknek mőri borra van szükségük, forduljanak hozzám teljes bizalommal.

Stoffer Mihály
vendéglős Mór.

Hektográf-

lapok, ténták, ké-szülékek stb. az étlap - sokszorosításhoz való cikkek legolcsóbban beszereszetők a

Fogadó-nyomdában

Brunovszky Károly

hygienikus já-tékkártya tisztító intézete.

Budapest,
Sztvetenay-u. 16.

Ha valakinek

bármely vendéglői vagy kávéházi üzleti cikkre van szüksége, forduljon a Fogadó-nyomdához, Bpest, Szentkirályi-u. 34.

SAJT ::

Többféle kemény és lágy sajtot legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti emmentháliban állandóan nagy raktárt tart:

Stauffer és Fiai

nyugatmagyarországi sajtgyárak Répcelak.

Jótállás!

az irtás tökéletes eredményéért.

Reitter Oszkár

nagybecskereki főkapitány fajbaromfityenésztnök találmánya a

PATKÁNIN

felülmul eddig ismert mindenféle patkányirtó szert (nem mérég), emberre, állatra cseppet sem veszélyes.

1 doboz ára 2 korona, biztos kiirtásához. Ismertető leírást, amely közli, hogy különféle nagyságú gazdaságban és lakásban hány doboz használandó a teljes kiirtáshoz — kérésre ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány PATKÁNIN gyárának vezetősége Nagybecskereken.

Biztos és tökéletes irtásért jótállás.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek - Borértékesítő - Részvénytársasága

Elnök: Nagyméltóságú Dr. KÁLLAY ZOLTÁN v. b. t. t., Hevesvárm főispánja.

Sürgőnycim:

Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS** (Fötér, Lubyház, Új bankpalota). Postafiók 1. sz. Telefon 99. sz. Visontama tra

1908—1911. évjáratu és új fajborok.
Pecsenye, csemege, szamorodni és asszu-borok.

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei:
Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

:: Törvényismertető ::

Ki-ki ismerje a saját törvényét! A vendéglős iparral kapcsolatos törvények az 1914-ki „Vendéglősök Naptára” ismerteti úgy, amint azokra mindenki nek szüksége van. A naptári kiadványnak ez a terjedelmes része ismerteti az engedélyeknél szükséges beadványmin-tákat és eljárásokat, valamint az egyéb törvények megismerésére szükséges részeket. Az 1914-ik „Vendéglősök Naptára”, mely a „Törvényismertető”-t tartalmazza — az ár előleges beküldése mellett — 2 kor. 20 fill. Megrendelhető a „Fogadó” kiadóhivatalában.

Üzleti berendezéseket, konyhai és egyéb felszereléseket és minden cikkeit a FOGADO-ban hirdető cikkeknél vásároljuk

Vendéglősök, kocsmárosok és kávéosok figyelmébe!

Üveg és porcellán árak nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók ifj. GRÜNWALD MÓR üveg- és porcellán nagy raktárában Bpest, IV., Ferenc József-rakpart 6. (a Ferenc József-híd közelében.)

KENYÉRZACSKÓ

kenyér, kifli és egyéb száraz sütemény higiénikus megőrzésére. Minden vendéglőben nélkülözhetetlen. Megrendelhetők:

Fogadó-nyomda, VIII., Budapest, Szentkirályi-u. 34.

Figyelmeztetés! T. olvasóink ne csak a „vezércikket” és egyéb közleményeket olvassák el hanem figyelemmel böngésszék a hirdetési rovatokat is

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek oldal-zsebtárca (papírpénz), vagy (apró- és ezüstpénz számára) pincértáskára van szükségük, amelynek feneke nincs beillesztve, hanem a felsőrész az aljával egy darabból készült, — a legjutányosabb árak mellett — szerezhetik be:

Molnár Vilmos

serokötőgyárosaí, BUDAPEST, IV., Károly-körut 28. (Központi városház). Képes árjegyzék bérmentve

HERRMANN J. L. R. T.

cs. és kir. udvari szállító

1819. évben alapított országos szabad. Alpacca-

Chinaezüst- és fémáru-gyárának főraktára:

BUDAPEST, IV. KER., VACI-UTCA 8. SZ.

(Raktárak: Bécs, Gráz, Prága és Triestben.)

Nagy választék legszolidabb kivitelű tárgyakból Szállodák, Vendéglők, Kávéházak és háztartások részére.

„MUNDUS”

EGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT
FABUTORGYÁRAK R. T.

Központi iroda:

Budapest, V., Dorottya-u. 5. 7. sz.
(Hitelbank-palota.)

Eladási telep:

Budapest, V., Dorottya-utca 7.

Telefon 89—51.

GYÁRAK: Besztercebánya, Kassa, Borosjenő, Ungvár, Varasd, Vrata.

Mindennemű hajlitott
fabutor és kerti butor

Ajánlja kávéházi vendéglő berendezésekre csinosan kikülített gyártmányait.

= Papírszalvéták =

A papírszalvéták használatának bevezetése nemcsak gazdasági hanem egészségügyi szempontból is ajánlatos. A hadügyi kormány ugyancsak ily célból rendelte el a vasuti vendéglőkben úgy Magyarország, mint Ausztria területén a papírszalvéták használatát. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Papírszalvétákat a legjobb minőségben és legmérsékeltbb árak mellett cégnomással vagy anélkül, gyorsan és csinos kivitelben szállít: a

Fogadó-nyomda, Bpest, Szentkirályi-u. 34